

ZELENA ISTRA

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
2013

GODINA OBILJEŽENA
BORBOM
ZA OKOLIŠNU
DEMOKRACIJU

Često nas pitaju zašto se bavimo temama društvene pravednosti kao što su prostorna pravda, briga o javnom dobru i interesu, ali i pravo ljudi na pristup informacijama i na sudjelovanje u odlučivanju, umjesto da se ograničimo samo na zaštitu okoliša i to kako se ona uobičajeno shvaća. Neki ne razumiju zbog čega se okolišne udruge ne fokusiraju samo na brigu o otpadu, spašavanju drveća ili na zaštitu rijetkih ptica, već im je jednako važno da građani imaju mogućnost da na vrijeme dobiju sve potrebne informacije o tvornici ili pročištaču otpadnih voda koji se namjerava graditi te da s ravnopravne pozicije mogu mijenjati ili čak zaustaviti projekt ukoliko se pokaže štetnim za okoliš. Pravo na informaciju potrebno je da bi građani mogli kompetentno sudjelovati, a moraju sudjelovati jer je to temeljni princip funkcioniranja demokratskih država. Kad se bore za zaštitu okoliša, udruge to čine iz pozicije zaštite okolišne demokracije - jer jedno bez drugog ne ide. To uostalom kazuju i zakoni koji predviđaju sudjelovanje javnosti u izradi prostornih planova ili u procedurama povezanim s okolišnim dozvolama. Zašto bi uopće postojali mehanizmi direktne demokracije poput mjesnih zborova građana ili referendumima, da nije upravo građanin taj koji je odlučujući faktor u stvaranju svijeta u kojem živi.

Realnost, nažalost, govori drukčije. Vlast u pravilu pita građane za mišljenje samo na izborima svake četiri godine. Između izbora pokušava što je više moguće u tajnosti donijeti planove ili ih pak javnosti prezentirati kao jedini mogući razvojni put, ističući samo pozitivne strane, često bez ikakvih pokrića. Kao kad se obećava drastično smanjenje nezaposlenosti gradnjom nekog hotela dok realni podaci govore o 20-ak stalno zaposlenih u najboljem slučaju. Istovremeno se skrivaju prave informacije o opasnostima za okoliš ili pretjeranim troškovima koje određeni investitor donosi zajednici te se na stup srama stavljaju svi oni koji se usude propitivati o istinitosti navoda nadležnih. Opasnost da se građanin dovede u zabludu ili obeshrabri na aktivno sudjelovanje u odlučivanju, a koje mu omogućuju zakoni, raste kada glavni mediji u lokalnoj zajednici nižu hvalospjeve o planovima pišući od riječi do riječi ono što vlast i investitor govore, dok istovremeno marginaliziraju i minoriziraju svako drukčije mišljenje, pri tome ostavljajući samo privid objektivnog praćenja. Primjera radi, gotovo svako pisanje o projektu Brijuni Rivijera u lokalnom dnevniku Glas Istre slični na priopćenje IDS-a dok se Građanska inicijativa za Muzil "Volim Pulu" prezentira kao grupica anarhista koja se protivi razvoju svoga grada. U takvoj situaciji gubi se ono najvažnije, a to je da građani, koji pripadaju različitim političkim uvjerenjima i strukama, traže samo jedno - poštivanje temeljnih demokratskih prava na informaciju i na suodlučivanje. Ako toga nema, tada nema ni građana, dovoljan je tek jedan vizionar koji će upravljati svijetom, zvao se on župan, gradonačelnik ili tiranin.

IZVJEŠTAJ O RADU U 2013. GODINI

Osnovni ciljevi djelovanja Zelene Istre su zaštita okoliša i prirodnih bogatstva, poticanje sudjelovanja javnosti u procesu donošenja odluka iz područja zaštite okoliša, informiranje građana o temama s područja zaštite prirode i okoliša, jačanje uloge javnosti u ostvarivanju ustavnog prava na zdrav okoliš, promicanje održivog razvoja i jačanje utjecaja organiziranog civilnog društva s područja zaštite okoliša, pa je i program rada u 2013. godini bio je u cijelosti usmjeren ka ostvarivanju tih ciljeva i u skladu s temeljnim načelima djelovanja udruge – djelovanjem za opće dobro, transparentnošću i odgovornosti u radu, očuvanjem nezavisnosti djelovanja, etičkim pristupom pribavljanju sredstava potrebnih za rad udruge, zagovaranjem participativne demokracije i primjenom načela održivosti u u radu.

Tijekom 2013. godine provodili smo projekte započete ili uspješno prijavljene u prethodnoj godini, te aplicirali nove projektne prijedloge na natječaje; nastavili smo s radom na osvješćivanju i edukaciji pojedinaca, organizacija i institucija na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, te na razvijanju znanja i stručnosti među aktivistima udruge; poticali smo i održavali horizontalnu i vertikalnu komunikaciju i suradnju među različitim društvenim akterima; poticali smo građane na sudjelovanje u procesu donošenja odluka o pitanjima s područja zaštite prirode i okoliša.

Radili smo na organizacijskom jačanju i održivosti putem daljnjih poboljšanja u upravljanju, volonterskog rada, unutarsektorske i međusektorske suradnje, kontinuiranom brigom o financijskoj održivosti organizacije, u što spadaju i razni oblici samofinanciranja, te redovne medijske prezentacije aktivnosti udruge.

Najzapaženije bile su kampanje koje smo provodili tijekom godine – kampanja protiv termoelektrane na ugljen Plomin C i kampanje «Za Muzil» protiv prenamjene petine površine grada u turistički resort, koju smo provodili zajedno s inicijativom građana «Volim Pulu». U slučaju Plomina C, izveli smo sa Zelenom akcijom i Greenpeaceom vrlo sugestivnu javnu akciju sa 680 ljudskih silueta, organizirali dolazak Greenpeaceovog broda u Plomin i pokrenuli sudski postupak protiv Ministarstva zaštite okoliša. S tim smo aktivnostima dobili izuzetnu medijsku pažnju. Kampanjom «Za Muzil» informirali smo i pokrenuli lokalnu javnost. Javna prezentacija izmjena pulskog GUP-a morala je biti odgođena zbog prevelikog interesa javnosti, a na ponovljenoj se prezentaciji pojavilo preko 500 građana, što je presedan vjerojatno i ne samo za Pulu. Većina je građana tijekom javnog izlaganja koristila argumente koje smo plasirali tijekom kampanje. Na poziv predsjednice Zelene Istre, većina prisutnih građana demonstrativno je napustila prezentaciju, što govori o povjerenju i vjerodostojnosti koju je udruga izgradila. Uspješnim pomakom smatramo angažman Zelene Istre u europskom projektu razvojne podrške u Kini u području sudjelovanja javnosti u procjeni utjecaja na okoliš. Zelena Istra je kao i mnoge udruge u Hrvatskoj u proteklih 10 godina bila primateljica razvojne pomoći, pa je ovaj iskorak u polje pružateljice takve pomoći značajno u sagledavanju uspješnosti korištenja EU fondova i razvoja civilnog društva u Hrvatskoj.

Izvještaj o provedbi Operativnog plana za 2013. objavljen je na mrežnim stranicama udruge:

http://www.zelena-istra.hr/files/Operativni_plan_2013_ostvarenje_do31122013.pdf

Izvještaj o radu za 2013. godinu objavljen je na mrežnim stranicama udruge:

<http://www.zelena-istra.hr/?q=node/1236>

Operativni plan za 2014. godinu objavljen je na mrežnim stranicama udruge:

http://www.zelena-istra.hr/files/Operativni_plan_2014.pdf

PROGRAM ZELENOG TELEFONA

Cilj ovog programa je jačanje suradnje s mjerodavnim službama i pospješivanje njihovog angažmana na prijavljenim slučajevima, ali i praćenje provedbe propisa s područja zaštite okoliša i prava na pristup informacijama, odnosno pospješivanje njihove primjene. Medijskom promocijom slučajeva nastojimo podizati svijest o neprihvatljivim oblicima ponašanja odnosno nužnosti zaštite prirode i okoliša, informiramo i educiramo javnost o nadležnostima mjerodavnih službi te motiviramo građane na angažman.

Od siječnja do prosinca 2013. godine primili smo ukupno 205 prijava. Na kategoriju otpada odnosilo se 58, odnosno 28,3% poziva građana. Na drugom mjestu bila je kategorija zelenilo s 40 poziva ili 19,5 %, a na trećem kategorija razno s 37 ili 18% od ukupnih poziva. Zanimljiv je porast poziva vezanih uz kategoriju voda na koju se odnosi 25 poziva što predstavlja 12,2%. Prema podacima Zelenog telefona, najveći okolišni problem Istarske županije i dalje je otpad. Građani nas najviše obavještavaju o lokacijama divljih odlagališta otpada, ali i traže informacije o selektivnom odvajanju otpada ili o načinima kako i gdje pravilno zbrinuti, primjerice, glomazan ili opasan otpad. Jedan od ciljeva ZT-a je i sustavno unapređivanje komunikacije i suradnje s nadležnim inspeksijskim službama i komunalnim redarstvima. U protekloj godini poslali smo ukupno 172 dopisa i zahtjeva za informacijama te dobili odgovore na njih 127. Od toga je 52% dopisa bilo upućeno gradovima i općinama, a ostalo se odnosilo uglavnom na razne inspekcije, ministarstva, javna poduzeća i tvrtke. U 2013. godini najčešće smo komunicirali s inspekcijom zaštite okoliša, a prijave smo slali i sanitarnoj, građevinskoj i veterinarskoj inspekciji. Veterinarska inspekcija je, naprimjer, odgovorila na sve poslani dopise, inspekcija zaštite okoliša odgovorila je na 68% dopisa, sanitarna na samo 33% dopisa. Veći postotak zaprimljenih odgovora rezultat je i korištenja instrumenata novog Zakona o pravu na pristup informacijama te angažmana Agencije za zaštitu osobnih podataka, koju smo kontaktirali kada nam tijela nisu odgovarala na zahtjeve (Agenciju je u 2014. zamijenio Ured povjerenice za informiranje). To je i jedini način na koji građani Istre svakodnevno mogu javljati i tražiti pomoć u rješavanju problema vezanih uz zaštitu okoliša. Ukoliko građani žele prijaviti neki slučaj mogu nas nazvati na broj telefona 072 123456 ili 052/506-065. Svaki radni dan od 8-16 sati građanima je na raspolaganju jedna osoba koja će im pružiti informaciju, savjetovati ih, pokušati riješiti problem odlaskom na mjesto događaja, kontaktiranjem inspekcija i nadležnih službi ili obavješćivanjem medija. Godišnji izvještaj Zelenog telefona kao i ostale informacije o ovom servisu možete pronaći na sljedećem linku: <http://zt.zelena-istra.hr/bin/view/ZelTel>

Rad Zelenog telefona u 2013. godini sufinancirali su Istarska županija, Grad Pula, Grad Rovinj, Općine Medulin, Ližnjan, Fažana i Marčana.

Zeleni telefon

GODIŠNJI
IZVJEŠTAJ
ZELENOG
TELEFONA
2013

PROGRAM JAČANJA ULOGE
JAVNOSTI U PROCESU
DONOŠENJA ODLUKA

Osnaživanje participativne demokracije i građanskog aktivizma u okolišnim pitanjima, jedan od strateških ciljeva udruge ali i okolišnog sektora u cjelini, ne zahtijeva samo izgradnju kapaciteta i inicijative organizacija civilnog društva prema tijelima vlasti, već i zagovaranje nužnosti stvaranja primjerenog institucionalnog okvira, odnosno reformi potrebnih za uspostavljanje vladavine prava, prihvaćanje i primjenu mehanizama direktne demokracije i transparentnosti u radu tijela javne uprave. Stoga je važna nadogradnja vlastitih kapaciteta za sudjelovanje u kreiranju javnih politika koje osiguravaju institucionalni okvir za sudioničku demokraciju, te aktivno uključivanje u dijalog i postupak donošenja političkih odluka i javnih politika. Pojedinačni napori zagovaranja promjena i praćenja napretka daleko su manje učinkoviti od ujedinenog nastupa platformi ili koalicija organizacija civilnog društva koje djeluju s istim ciljem. Stoga Zelena Istra u okviru ovog programa Zelena istra nastavlja sektorsku i međusektorsku suradnju s organizacijama u zemlji i iz inozemstva u okviru formalnih i neformalnih koalicija.

Tijekom 2013. provodili smo sljedeće projekte:

“Civil dialogue for a better environment - Enabling environmental civil society organisations to monitor and foster implementation of the Aarhus Convention in Croatia” (“Dijalogom s civilnim društvom do boljeg okoliša - osposobljavanje organizacija civilnoga društva za nadzor nad provedbom Aarhuške konvencije u Hrvatskoj”)

Projekt su podržale Europska komisija putem IPA programa, a sufinanciranje je osigurao Ured za udruge Vlade RH. Cilj projekta je osnaživanje znanja malih okolišnih organizacija i poboljšanje suradnje dionika na provedbi Aarhuške konvencije na lokalnoj razini s jedne strane i osnaživanje «pravnog mišića» okolišnog civilnog društva, tj. njegove pregovaračke moći u odnosu na lokalna i državna tijela vlasti. Najvažnije aktivnosti tijekom 2013. godine bile su trening u pravnom centru u Briselu za pravne stručnjake zaposlene u hrvatskim okolišnim organizacijama, seminar za predstavnike tijela javne uprave pod nazivom «In-formiranje i sudjelovanje javnosti: jeste li spremni za promjenu?», seminar za udruge o pravnim instrumentima zaštite okoliša, suradnja s pravnim stručnjacima sa zagrebačkog Pravnog fakulteta te pokretanje 4 tužbe pred sudovima protiv rješenja u postupcima procjene utjecaja na okoliš. Partneri na projektu su Zelena akcija, Eko Pan i ZEO Nobilis, a suradnici Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Državna škola za javnu upravu. Projekt je započeo u travnju 2013. i traje do listopada 2014.

Projektna web stranica: <http://aarhus.zelena-istra.hr/>

“Prostorna pravda”

Projekt je podržala Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva. Njegov je cilj unapređenje suradnje i zajedništva, stvaranje čvršće povezanosti i uključivanje šireg kruga civilnodruštvenih aktera, stručnih udruženja i građana kroz vidljivu javnu platformu i *brand* Pokreta za prostornu pravdu. Takav model omogućava integraciju različitih razina javnog angažmana vezanog za prostorna pitanja: od pojedinačnih većih i manjih inicijativa koje se suprotstavljaju prostornim devastacijama do koalicija koje zagovaraju određena zakonska rješenja na nacionalnoj razini i prate druge nacionalne teme povezane s prostornom problematikom. Zelena Istra je voditeljica projekta dok su partneri Pravo na grad, Eko Krka, Art radionica Lazareti i Filmaktiv.

Informacijski servis Nacionalnog foruma za prostor: <http://prostornapravda.org/>

“Public Interest – Not Saleable” – PINS (“Javni interes – nije na prodaju”)

Projekt je podržala Europska komisija putem IPA programa. Nositelj projekta je Centar za mirovne studije, dok je Zelena Istra partner uz udruhu Eko-Zadar, Udrugu za promicanje ljudskih prava i medijskih sloboda Cenzura plus, Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Transparency International Magyarorszàg, Transparency International Hrvatska i Transparency International United Kingdom. Njegov je cilj osnaživanje kapaciteta organizacija civilnog društva i tijela javne uprave na svim razinama za borbu protiv korupcije u upravljanju državnom imovinom; povećanje transparentnosti i pristupa informacijama na području javne nabave i konverzije nekretnina u državnom vlasništvu na lokalnoj razini. Projekt je započeo u travnju 2013. i traje do listopada 2014.

“Corruption SONAR” (“Korupcijski SONAR - glasom javnosti protiv korupcije u upravljanju prirodnim resursima”)

Projekt je podržala Europska komisija putem IPA programa, a sufinancirao Ured z udruge Vlade RH te zaklada Heinrich Böll. Nositeljica projekta je Zelena akcija, dok je Zelena Istra partner uz organizacije Heinrich Böll Stiftung, Pravo na grad, Art radionicu Lazareti i Multimedijalni institut te u suradnji s Fakultetom političkih znanosti u Zagrebu. Njegov je cilj uključivanje organizacija civilnog društva u proces kreiranja javnih politika i borbu protiv korupcije na području prostornog planiranja i dodjele koncesija za zemljište i druge prirodne resurse u državnom vlasništvu. Projekt je započeo u travnju 2013., a provodi se do listopada 2014. godine u Gradu Zagrebu i sedam hrvatskih županija uz jadransku obalu, gdje je najveći pritisak na prostorne resurse. S ciljem razotkrivanja potencijalno koruptivnih elemenata, Zelena Istra nadzirala je postupke izmjena prostornih planova na području Istarske županije te se u periodu od listopada do studenog 2013. aktivno uključila u postupak javne rasprave o izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja (PPUG) te Generalnog urbanističkog plana grada Pule (GUP). U okviru projekta tijekom 2013. godine predstavnice Zelene Istre sudjelovale su u studijskoj posjeti Napulju te na seminaru o koncesijama i javno-privatnim partnerstvima. Više o projektu možete saznati na narednim poveznicama: <http://zelena-akcija.hr/> i <http://prostornapravda.org>.

“Regulating and promoting public participation in EIA in selected pilot provinces and municipalities” (“Reguliranje i promocija sudjevanja javnosti u postupcima PUO u odabranim kineskim provincijama”)

Projekt je podržala Europska komisija putem Europsko-kineskog programa okolišnog upravljanja, a sufinanciranje je osigurao Ured za udruge Vlade RH. Nositeljica projekta je Accademia Europea iz Italije, a Zelena Istra je partner uz 3 kineske državne agencije za okoliš. Cilj projekta je identifikacija glavnih nedostataka i prepreka u informiranju i sudjelovanju javnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš u provincijama Yunnan i Shandong u Kini, te izrada preporuka za izmjene zakonodavstva na tom području. Projekt je započeo u ožujku 2013. i traje do svibnja 2014.

Projektna web stranica: <http://egpeia.caep.org.cn/>

“Sustainable Use of Renewable Natural Resources” (“Održivo korištenje obnovljivih prirodnih resursa”)

Projekt je podržala Europska komisija putem IPA programa. Nositeljica projekta je Zelena akcija, dok je Zelena Istra partner na projektu. Njegov je cilj povećanje kapaciteta organizacija civilnog društva za sudjelovanje u procesu kreiranja javnih politika (analiza javnih politika, praćenje provedbe zakona, zagovaračke inicijative) na području održivog upravljanja obnovljivim prirodnim resursima (šume, bioraznolikost, zrak, tlo i voda). Projekt je započeo u travnju 2011. i trajao do travnja 2013.

Sudjelovanje u izradi prostornih planova, u postupcima procjene utjecaja na okoliš i izradi okolišnog zakonodavstva

Održivi razvoj postao je fraza koja se prečesto koristi ispražnjena od svakog značaja. Nema prostornog plana, studije utjecaja na okoliš ili novog propisa iz područja okolišnog zakonodavstva koji ju ne spominje. Ali to uvrštavanje "održivog razvoja" nije naročito uvjerljivo. U mnogim slučajevima samo je neuspješno prikrivanje neodrživih politika i rješenja. Upravo smo na to ukazivali sudjelujući u javnim raspravama u postupku izrade propisa, prostornih planova ili studija utjecaja na okoliš. U 2013. smo svjedočili opasnostima i trendovima u suprotnosti s "održivim razvojem" pod izlikom pokretanja gospodarstva - predlaganje zastarjelih tehnologija, pogodovanje privatnim interesima nauštrb javnim, privatizacija javnih dobara poput prostornih resursa ili usluga, izostanak horizontalne implemetnacije politika održivog razvoja (u energetici, transportu, poljoprivredi, gospodarstvu...). Dok naprednije zemlje planski grabe krupnim koracima prema zelenom gospodarstvu, zelenoj energiji i transportu ili politikama zelenih odnosno održivih gradova, mi tapkamo u mjestu fosilnih goriva, fosilnih tehnologija i neodrživih politika upravljanja prostornim i prirodnim resursima.

Tijekom godine sudjelovali smo u javnim rasparavama o Zakonu o strateškim investicijama, Zakonu o zaštiti od buke, Zakonu o udrugama i Zakonu o računovodstvu neprofitnih organizacija, o izmjenama Generalnog urbanističkog plana grada Pule i Prostornog plana uređenja grada Pule; u javnim rasparavama u postupcima procjene utjecaja na okoliš za golf igralište Plava i Zelena laguna, Kupalište Stoja u Puli i terminal za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku; u javnoj raspravi o Rudarsko-geološkoj studiji potencijala i gospodarenja mineralnim sirovinama Istarske županije.

Sudjelovanje u radnim skupinama tijela državne i lokalne uprave

Predstavnica Zelene Istre sudjelovala je u radu Forumu za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Radne skupine Ministarstva zaštite okoliša i prirode za izradu nacрта Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima okoliša i Radne grupe za zaštitu zraka Istarske županije. Predstavnica Zelene Istre izabrana je za zamjenicu predstavnice organizacija za zaštitu okoliša u Savjetu za razvoj civilnog društva Vlade RH.

Pravosudne aktivnosti

Zaštitu okoliša i prirode zastupali smo i pred sudovima: nastavili smo postupak pred Upravnim sudom u Rijeci protiv Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode o o prihvatljivosti zahvata izgradnje TE Plomin C, te započeli dva nova protiv Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode o o prihvatljivosti zahvata otvaranja kamenoloma Marčana i Marčana 1.

PROGRAM EDUKACIJE
O PRAVILNOM POSTUPANJU
S OTPADOM

Nastavak kampanje o odvojenom prikupljanju otpada "Izdvoji s(v)e. Fai la differenza."

I u 2013. godini nastavili smo uspješnu suradnju s Komunalnim poduzećem 6. Maj d.o.o. iz Umaga na realizaciji kampanje o odvojenom prikupljanju otpada na području Bujštine – «Izdvoji s(v)e. Fai la differenza». Tijekom 2013. godine Zelena Istra je za potrebe kampanje osmislila vodič o odvojenom prikupljanju otpada na hrvatskom i talijanskom jeziku i educirala više od 1.000 polaznika vrtića s područja Bujštine o važnosti recikliranja i odvojenog prikupljanja otpada. Djecu smo upoznali s vrstama i važnošću otpada kao sirovine u ponovnom proizvodnom procesu i mogućnostima njegove ponovne upotrebe u vrtićima i kućanstvima. Potom smo ih naučili što u koji kontejner (crveni, žuti i plavi) mogu baciti, a doznali su i što sve mogu izraditi od starog papira i kartona, pet ambalaže, limenki, staklenih teglica i sl. Da bismo ih potaknuli da uz igru nauče odvajati otpad, 6. Maj d.o.o. darovao je svakom vrtiću "zeleni otok", a svakom djetetu platneni ruksak s logom kampanje, kao i gore spomenuti vodič za njihove roditelje. Na taj smo način uspješno multiplicirali broj osoba educiranih o odvojenom prikupljanju otpada i važnosti otpada kao sirovine.

Projekt "Reciklirajmo u školi"

Projekt «Reciklirajmo u školi» u školskoj godini 2012./2013. proveden je u 11 pulskih osnovnih škola koje su iskazale interes za sudjelovanjem (osnovne škole Stoja, Veruda, Šijana, Kaštanjer, Tone Peruško, Monte Zaro, Centar i Veli Vrh, Talijanska osnovna škola Giuseppine Martinuzzi, Škola za odgoj i obrazovanje, Privatna osnovna škola s pravom javnosti Jurja Dobrile). Prema prikupljenim podacima u svakoj školi u natjecanju je sudjelovalo ukupno 3.902 učenika, a prikupljeno je 5.530 kilograma starog papira. Već drugu godinu za redom Zelena Istra u suradnji s donatorima projekta potiče učenike da kroz sustav natjecanja osnaže svoje znanje o selektivnom odvajanju otpada i recikliranju. Prvo mjesto u natjecanju osvojila je OŠ Centar, 2. mjesto OŠ Kaštanjer i 3. mjesto OŠ Tone Peruško. Projekt su sredstvima potrebnim za kupnju nagrada podržali Grad Pula, Turistička zajednica Grada Pule i tvrtka Metis d.d. Svečana dodjela nagrada održana je u školi pobjednici OŠ Centar 31. listopada 2013. godine. Učenici OŠ Centar su za sve prisutne priredili prigodni program. Svečanosti su nazočili i predstavnici škola sudionica u projektu koji su s velikom radošću preuzeli svoje nagrade.

Budući da znamo da su za proizvodnju jedne tone papira potrebna dva stabla, 240 000 litara vode, 4799 kwh energije, učenici i školsko osoblje su tijekom dvije školske godine, koliko traje projekt Reciklirajmo u školi, spasili 35 stabala i uštedjeli 42.072 hektolitara vode i 84 126 kwh električne energije.

Sakupljanje otpadnog papira u puli

U 2013. godini smo organizirali sakupljanje otpadnog papira u pulskim osnovnim školama te od drugih pravnih i fizičkih osoba. Prodaju prikupljenog papira dogovorili smo s ovlaštenim sakupljačem otpada. Ideja je nastala na temelju brojnih poziva građana koji ne znaju kome se mogu obratiti za prikupljanje starog papira "od vrata do vrata". Stoga ovom aktivnošću ispunjavamo jedan nedostatak u sustavu, ali i motiviramo razne aktere na odvojeno sakupljanje otpada. Za prikupljanje papira od vrata do vrata angažirali smo volontera. Za ovu je aktivnost Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva osigurala sredstva za troškove vozila. Prikupili smo ukupno 7,5 tona papira i na njegovoj prodaju zaradili 1.892,50 kn

PROGRAM PROMICANJA
KORIŠTENJA OBNOVLJIVIH
IZVORA ENERGIJE
I UŠTEDE ENERGIJE

«Imamo plan junior» u pulskim osnovnim školama

«Imamo plan junior» je projekt osvještavanja učenika i profesora o obnovljivim izvorima energije i energetske učinkovitosti. Projektne aktivnosti usmjerili smo na učenike 7. i 8. razreda i njihove profesore prirodnih znanosti, ali i na sve polaznike osnovnih škola kojima će starije kolege i educirani učitelji prenositi stečena znanja. Izvođenjem pokusa Efekta staklenika i sudjelovanjem stručnjaka Energetskog instituta Hrvoje Požar na dvije radionice učenici i profesori osnažili su svoje sposobnosti provođenja mjera štednje energije i prijenosa znanja o energetske učinkovitosti. Svi rezultati projekta objavljeni su na službenoj internetskoj stranici <http://imamoplan.zelena-istra.hr/>, a školama smo osigurali i edukativne plakate te naljepnice s jednostavnim porukama uštede energije u školi: GASI SVJETLO, ZATVARAJ VODU, GASI KOMPJUTOR. U projektu je sudjelovalo 9 pulskih osnovnih škola, financiralo ga je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, dok su ga podržali Istarska županija i Energetski institut Hrvoje Požar iz Zagreba.

“Campaign against planned 500W coaled fired TPP Plomin” (Kampanja protiv planirane termoelektrane na ugljen Plomin snage 500 MW)

Kampanju je podržala Europska klimatska zaklada (European Climate Foudation). Voditeljica kampanje je Zelena akcija dok je Zelena Istra partner u provedbi kampanje. “Cilj kampanje je mobilizacija javnosti i zagovaračke aktivnosti s ciljem odustajanja od izgradnje termocentrale na ugljen Plomin C. U sklopu kampanje smo, između ostalog, sa Zelenom akcijom

i Greenpeaceom izveli sugestivnu javnu akciju postavljanja 680 ljudskih silueta ispred termoelektrane, organizirali dolazak Greenpeaceovog broda u luku Plomin i pokrenuli sudski postupak protiv Ministarstva zaštite okoliša zbog izdavanja okolišne dozvole za termoelektranu. Upravni sud odbacio je našu tužbu, proglašivši se nenadležnim za razmatranje usklađenosti zahvata s odredbama Prostornog plana Istarske županije, pa je tužba upućena ustavnom sudu. Blog Zelene akcije i Zelene Istre o kampanji protiv termoelektrane na ugljen “Plomin C”: <http://zaustavimoplominc.org/>

Solarno kino u Rojcu

Udruga Zelena Istra je u suradnji s organizacijom Solar world cinema i Pula Film Festivalom četvrtu godinu zaredom organizirala gledanje filmova na solarni pogon pod okriljem ljetne noći. Ovogodišnje izdanje kina pod zvijezdama ponudilo je besplatnu projekciju potresnog dokumentarnog filma “NASAMARENI STE” (u originalu “You’ve been Trumped”) režisera Anthonyja Baxtera, koji je oduševio publiku širom svijeta (pobjednik festivala u Sedoni, Sheffieldu, Edinburghu, Denveru, San Franciscu). Ova projekcija održala se u sklopu 60. Pula film festivala u kategoriji popratnih programa, a projekciju filma financijski je podržala i Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, u sklopu projekta “Prostorna pravda”.

ZELENA ISTRA I DRUŠTVENI CENTAR «ROJC»

Tijekom 2013. godine predstavnice Zelene Istre nastavile su sa sudjelovanjem u upravljačkim tijelima Saveza udruga Rojca (SUR) i Društvenog centra Rojc. Predsjednica Zelene Istre je od 2008. godine predsjednica Koordinacije DC Rojc, mješovitog tijela koje upravlja zgradom centra i kojeg čine po tri predstavnika SUR-a i Grada Pule. Članica Upravnog odbora Zelene Istre predsjednica je Izvršnog odbora Saveza udruga Rojca od 2012. Tijekom godine održano je 6 sjednica Koordinacije i sjednice Izvršnog odbora SUR-a. Zaposleni u udruzi i njeni članovi sudjelovali su u projektima SUR-a, kao i organizaciji manifestacija i događanja poput «Akcija Rojc!» ili Božićnog i Proljetnog buvljaka. Zelena Istra sudjeluje u radu uredničkog tima novina Veznik - ljudi iz Rojca, čiji su tisak i novinarski rad tijekom 2013. godine financijski podržali Ministarstvo kulture RH i Grad Pula.

“SURadnjom i znanjem za zajedničko dobro”

Projekt financira Zaklada Kultura nova. Nositelj projekta je Savez udruga Rojca, dok je Zelena Istra partner na projektu. Cilj projekta je jačanje vidljivosti i unapređenje položaja Društvenog centra Rojc (s naglaskom na novi multifunkcionalni prezentacijski prostor Dnevni boravak) u lokalnoj javnosti; ustanovljavanje zajedničke zagovaračke pozicije i javnih okvira za djelovanje. U sklopu projekta “SURadnjom i znanjem za zajedničko dobro” Zelena Istra je tijekom 2013. godine održavala i uređivala službenu internetsku stranicu DC-a Rojc - Rojcnet (<http://rojcneta.org/>).

ORGANIZACIJSKI
RAZVOJ

Organizacijski razvoj temeljimo na stečenom iskustvu i vještinama zaposlenika u udruzi, ali i njihovoj zainteresiranosti za daljnjim unapređenjem znanja, naročito u pitanjima koja su potrebna za uspješno uključivanje u europske procese nakon srpnja 2013. godine. Cilj nam je osigurati da veći broj zaposlenika sudjeluje u pripremi i samostalno vodi projekte koje financira Europska unija, te sudjeluje u praćenju i provedbi javnih politika na nacionalnoj i europskoj razini. Zelena Istra pokriva veliki broj područja i djelatnosti, a ima samo 5 zaposlenika, što znači da dio zaposlenika obavlja zadatke iz većeg broja područja. Jačanje kapaciteta ide u smjeru povećanja stručnosti postojećih zaposlenika na ciljanim područjima iz strateškog plana. Da bismo motivirali zaposlene na ostanak u udruzi (pokazalo se da su zaposlenici udruge birali odlazak na perspektivnija, "stalna" i radna mjesta s većim primanjima), nužno je bilo, u nedostatku drugih mogućnosti, osigurati osobni dohodak koji je barem na razini prosjeka u Hrvatskoj, te smo tijekom 2013. zaposlenicima kojima je primanje bilo ispod razine prosjeka podigli plaću na 5.215,00 kn neto, odnosno 8.500,00 kn bruto mjesečno. Na taj način uspješnije zadržavamo stručne iiskusne osobe u udruzi. Istitucionalna potpora Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva pokazala se ključnom za ostvarivanje razvojnih prioriteta udruge - stabilne zaposlenosti i povećanja broja zaposlenih osoba.

Da bismo osigurali bolje uvjete rada za zaposlene, tijekom godine proširili smo uredski prostor i staklenom stijenom učinili ga svjetlijim. Zamijenili smo dotrajala prozorska okna PVC bravarijom.

Edukacija i razvijanja vještina zaposlenih osoba

Zaposlenici udruge sudjelovali su tijekom godine na brojnim radionicama, seminarima i treninzima: u Zagrebu u veljači na okruglom stolu o prijedlogu Zakona o strateškim investicijama; u ožujku u Dubrovniku na konferenciji "Održivi urbani razvoj"; u Briselu na seminaru "Izravna demokracija i e-demokracija kao sredstvo za poticanje transparentnosti, građanski angažman i sudjelovanje"; u travnju u Zagrebu na seminaru "LIFE+ program EU za zaštitu okoliša i prirode", na konferenciji «Civil Society Transformation on the Way to the European Union» i webinaru "Sudjelovanje građana u postupcima donošenja zakona"; u svibnju u Zagrebu na radionici o procjeni učinaka propisa, radionici o provedbi projekata sklopljenih u okviru EU IPA 2010 programa i na treningu o nadzoru, prevenciji i otkrivanju korupcije u sigurnosnom sektoru u okviru projekta; u lipnju na treningu u Briselu o pravu okoliša; u kolovozu na Visu na treningu o nadzoru javne nabave u sigurnosnom sektoru; u rujnu u Berlinu na treningu «Creative strategies for sustainability» i Zagrebu na konferenciji "Povjerenik ni na nebu ni na zemlji"; u listopadu u Napulju na studijskom putovanju u okviru projekta "Korupcijski SONAR",

u Puli na okruglom stolu "Platforma za zajedničko djelovanje - Umrežavanje kao dodatni zagovarački potencijal" i Zagrebu na skupu "Održivo planiranje kamenim agregatima u RH"; u studenom u Splitu na sastanku predstavnika kuturnih centara na temu prostorne politike za nezavisnu kulturu, u Rijeci na tribini "Održivost u turizmu: najbolja opcija ili nemoguća misija?"; u Puli na seminaru "Potencijal korištenja obnovljivih izvora energije u Istarskoj županiji" u organizaciji Istarske razvojne energetske agencije i Malom Lošinj u tribini "Budućnost vojnih nekretnina u Malom Lošinj"; u prosincu u Monfalconeu na tribini "Per un Altro Adriatico libero dal carbone", u Zagrebu na seminaru o koncesijama i javno-privatnim partnerstvima te Banja Luci na okruglom stolu "Građanske inicijative za upravljanje javnim prostorima u regionu".

Edukacija / Publikacije

Organizirali smo edukaciju za različite ciljne skupine: za pulske gimnazijalce o vrijednostima gradskih zelenih površina; za predstavnike javne uprave seminare u Puli, Karlovcu, Zagrebu i Murskom Središću "Informiranje i sudjelovanje javnosti: jeste li spremni za promjenu?"; za udruge u Zagrebu seminar "Pravne mogućnosti zaštite okoliša i kako se njima koristiti"; za građane tribinu "Budućnost Muzila: grad ili resort"; za pulske gimnazijalce o Društvenom centru Rojc i community medijima; edukativno predavanje o obnovljivim izvorima energije za učenike 7. i 8. razreda i učitelje prirodnih znanosti te edukativnu radionicu za učitelje prirodnih znanosti-voditelje aktivnosti "Pokus efekta staklenika" u sklopu projekta "Imamo plan junior"; 34 edukativne radionice o odvojenom prikupljanju otpada za polaznike dječjih vrtića Bujštine na hrvatskom i talijanskom jeziku u sklopu kampanje "Izdvoji s(v)e.Fai la differenza».

Pripremili smo i objavili 500 primjeraka knjižice "Lungomare: dio kolektivne memorije i osjećaja pripadnosti gradu" u okviru kampanje za izmještanje pročistača fekalnih voda s gradske šetnice; 1000 kom. Priručnika o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš; 1000 kom. posebnog izdanja Zinfo-a, biltena Zelene Istre posvećenog kampanji za Muzil; 1000 kom. Vodiča za odvojeno sakupljanje otpada za područje Bujštine na hrvatskom i talijanskom jeziku za potrebe kampanje Izdvoji s(v)e. Fai la differenza.; 700 kom. edukativnih naljepnica "Imamo plan junior" i 9 plakata "Imamo plan junior"; 1500 letaka o kompostiranju u suradnji s komunalnim poduzećem Albanež d.o.o.

Pripremili smo i u digitalnom obliku objavili 9 biltena udruge Zinfo (3 dvobroja). Bilten se distribuira elektroničkom poštom na preko 400 individualnih e-mail adresa, na brojne mailing liste (udruga korisnica prostora u Društvenom centru Rojc, udruga članica Zelenog foruma i drugima) te putem stranice udruge na društvenoj mreži Facebook.

Volonteri

Tijekom godine volontirale su ukupno 23 osobe te odradile 359 volonterskih sati. Od toga 133 sata u prvoj skupini (volonteri koji svojim *ad hoc* volonterskim angažmanom doprinose aktivnostima Zelene Istre kao volonteri na projektima, kao volonteri na poslovima ureda ili kao volonteri u akcijama) i 226 sati u drugoj skupini (volonteri koji posjeduju stručnost u zaštiti okoliša ili nekom drugom području važnom za rad Zelene Istre ili posjeduju posebno znanje ili vještine). Prema Pravilniku o internom poslovanju Zelene Istre protuvrijednost u novcu obavljenog voloterskog rada iznosi 13.960,00 kn.

Volonter može biti svaka fizička osoba koja iskaže interes za volontiranjem u Zelena Istri te je upoznata i podržava viziju, ciljeve, aktivnosti, planove i svrhu djelovanja udruge, sukladno Statutu i na način predviđen Zakonom o volonterstvu, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje, ukoliko Zakonom nije drukčije određeno.

Izvještaj o obavljenom volonterskom radu dostavljen je Ministarstvu socijalne politike i mladih.

Medijski nastupi

Tijekom 2013. predstavnice Zelene Istre davale su izjave i sudjelovale 7 puta u televizijskim emisijama (HTV, Nova TV i TV Istra). U radijskim smo emisijama gostovali 24 puta. S tvrtkom Presscut ugovorili smo praćenje medijskih objava u kojima se pojavljuje Zelena Istra: tijekom godine zabilježili su preko 200 objava.

Informacijski centar

Uredski i terenski poslovi Zelene Istre potpomognuti su suvremenim informacijskim alatima, od korištenja uredskih i prijenosnih računala, preko mobilnih telefona i digitalnih foto-aparata do mrežnih poslužitelja. Sva desktop računala udruge koriste slobodan softver: GNU/Linux operativni sustav (trenutno Ubuntu 14.04), LibreOffice, GIMP, Firefox, Chrome, Evolution... Uredsku mrežu (LAN i Wi-Fi) samostalno smo izgradili i održavamo, a za potrebe svoje udruge i partnerskih organizacija radimo na održavanju web i mail servera (Debian GNU/Linux, apache2, mailman, drupal, django, foswiki itd.). Email, web servise i društvene mreže svakodnevno koristimo kako bismo komunicirali s članstvom udruge, građanima, partnerskim organizacijama, javnošću. Naše web sjedište, vjerujemo, vjerno prikazuje mnoštvo naših aktivnosti, od akcija i kampanja udruge do projekata i višegodišnjih programa. Na web adresi www.zelena-istra.hr objavljujemo sve svoje apele javnosti i izvještaje za medije, pišemo komentare aktualnih događanja i zainteresiranu javnost redovito i pravovremeno obavještavamo kako bi građani bili spremniji za kvalitetno sudjelovanje u društvenim procesima. Naše web sjedište stranice u 2013. prosječno je posjetilo 473 jedinstvenih posjetitelja dnevno, a Facebook stranicu prati 1.090 korisnika. Za specijalizirane projekte udruge izrađujemo i posebne web stranice poput zt.zelena-istra.hr za potrebe našeg izrazito uspješnog višegodišnjeg projekta Zelenog telefona, zatim posebnih projekata aarhus.zelena-istra.hr i eko-partner.hr do imamoplan.zelena-istra.hr za naš edukacijski projekt.

Sav sadržaj koji kreiramo, kako onaj publiciran na webu tako i tiskani materijal, licenciramo kao CreativeCommons djela kako bismo našim korisnicima/ama te čitateljima/cama unaprijed dali dopuštenje da dograđuju i u svom radu slobodno koriste naše znanje, ideje i informacije.

FINANČIJSKI
IZVJEŠTAJ
ZA 2013.

Financijski izvještaj za 2013. godinu obuhvaća razdoblje od 1.1. do 31.12. i sastoji se od Bilance i Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, te bilješki uz financijska izvješća.

Udruga je u obračunskoj godini 2013. ostvarila prihod od 1.422.799,76 kn dok su rashodi iznosili 1.153.769,14 kn. Višak prihoda od 269.030,62 kuna će se, sukladno Statutu Udruge, koristiti isključivo za obavljanje djelatnosti Udruge kojima se ostvaruju njeni ciljevi. Ukupni prihodi u 2013. godini su za blizu 420% veći (više od 4 puta) od prihoda 2012. godine. Razlog je u tome što smo krajem 2011. godine aplicirali na natječaje Europske unije jedan projekt kao voditelj i tri u svojstvu partnera na projektu. Zbog kašnjenja u evaluacijskom procesu, ugovori o realizaciji tih projekata potpisani su i sredstva uplaćena tek tijekom 2013., što je rezultiralo višestruko manjim prihodima u 2012. u odnosu na prosječni iznos prihoda udruge tijekom zadnjih nekoliko godina.

Najveći pojedinačni prihod udruge odnosi se na prihod od inozemnih vlada i međ. organizacija (projekti financirani od strane Europske unije u kojima je Zelena Istra nositelj) – 39,53%, dok su na drugom mjestu prihodi iz donacija domaćih zaklada (Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva), za institucionalnu podršku udruzi te partnerski projekt u sklopu programa Demokratizacija i razvoj civilnog društva – 20,38%. Slijede transferi pristigli od partnerskih organizacija za provedbu projekata koje financira Europska komisija ili sl. organizacije, u kojima je Zelena Istra projektni partner – 18,85%. Ostali prihodi koji su također znatno doprinijeli financijskoj stabilnosti udruge su: prihodi iz državnog proračuna (14,70%), od prodaje roba i pružanja usluga (2,52%), iz županija, gradova i općina (2,17%) i drugi prihodi (kamate, članarine...).

Prihodi ostvareni u 2013. godini imaju slijedeću strukturu

OPIS	IZNOS
Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija (Europska unija)	562.505,99
Prihodi iz donacija domaćih zaklada (Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva)	290.000,00
Prihodi iz županija, gradova i općina (Istarska županija, Grad Pula, Grad Rovinj, Općine Medulin, Fažana, Marčana i Ližnjan)	30.950,00
Prihodi od kamata i pozitivnih tečajnih razlika	16.463,40
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	35.922,50
Prihodi od članarina	1.012,00
Prihodi od ostalih pravnih osoba (turistička zajednica grada Pule)	4.000,00
Prihodi od refundacija	4.553,28
Prihodi iz državnog proračuna (Ured za udruge Vlade RH, Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta)	209.161,44
Prihodi od građana i kućanstava	50,00
Prihodi od transfera od partnerskih organizacija (za provedbu aktivnosti na projektima u kojima Zelena Istra sudjeluje kao partner)	268.181,15
UKUPNO PRIHODI	1.422.799,76

Rashodi ostvareni u 2013. godini imaju slijedeću strukturu:

TROŠKOVI ZA PLAĆE I HONORARE

OPIS	IZNOS
Plaće i ostali rashodi za zaposlene (božićnica)	464.850,33
Porezi i doprinosi	69.897,05
PLAĆE	534.747,38

OSTALI TROŠKOVI

OPIS	IZNOS
Knjigovodstvene usluge	13.860,00
Uredski potrošni materijal i sitni inventar	17.844,95
Usluge tekućeg održavanja	4.341,10
Telefonski, internetski i poštanski troškovi	19.251,97
Promidžbeni materijali projekata	51.641,05
Grafičke usluge tiska	17,28
Usluge promidžbe	159,36
Investicijsko održavanje nekretnine (proširenje uredskog prostora i zamjena dotrajalih prozorskih okana PVC bravarijom)	29.192,84
Ostale usluge (troškovi registracije vozila, osiguranje, javno-bilježničke i sl. usl.)	4.876,47
Putni troškovi zaposlenih i članova udruge (troškovi prijevoza u okviru projekata u Kinu, Europsku uniju te u zemlji, noćenja, dnevnice, ostali troškovi te upotreba vlastitog automobila u službene svrhe)	59.771,06
Putni troškovi ostalih osoba (troškovi prijevoza sudionika radionica ilil seminara u organizaciji Zelene Istre, noćenja, dnevnica, ostalih troškova, uporabe vlastitog auta u službene svrhe)	48.882,36
Energija	4.606,90
Gorivo za automobil	9.948,70
Ostali troškovi (troškovi reprezentacije 2.185,62 kn, literatura, novine, fotokopiranje, usluge grupno organiziranog prijevoza u sklopu projekta, ost. mat.rashodi, pristojbe, praćenje medijskih objava)	15.003,06
Rashodi amortizacije	5.314,53
Bankarske usluge i tečajne razlike	1.880,21
Računalne usluge (izrada i održavanje web stranica projekta i hosting)	17.978,00
Intelektualne i osobne usluge (autorski honorari i ugovori o djelu za rad na projektima)	29.125,54
Rashodi organizacije seminara i radionica	73.391,54
Transferi partnerskim organizacijama na projektima	211.934,84
UKUPNO OSTALI TROŠKOVI	619.021,76

UKUPNI RASHODI U 2013. GODINI IZNOSILI SU 1.153.769,14 kuna.

ZAHVALE DONATORIMA I SURADNICIMA

Zelena Istra je neprofitna organizacija i svoje je ciljeve u 2013. godini ostvarivala zahvaljujući podršci donatora, kojima ovim putem zahvaljujemo. Već je godinama najvažniji donator Zelene Istre Europska unija. Na drugom je mjestu Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva. Tijekom 2013. Ured Vlade Republike Hrvatske za udruge omogućio je provedbu dva europska projekta Zelene Istre osiguravši nužni iznos sufinanciranja. Zahvaljujemo i ostalim donatorima koji su omogućili realizaciju mnogih aktivnosti: Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, Zakladi Kultura nova, Turističkoj zajednici grada Pule, Istarskoj županiji, Općini Medulin, Gradu Puli, Gradu Rovinju, Općini Ližnjan, Općini Marčana i Općini Fažana.

Posebna zahvala svim članovima udruge i njihovoj podršci u obliku članarine.

Uspjesi Zelene Istre ne bi bili mogući bez suradnje s drugim organizacijama, bilo iz sektora zaštite okoliša ili iz drugih sektora, institucijama ili tijelima javne uprave. Ta suradnja predstavlja temelj djelovanja udruge, što dokazuju i brojni partnerski projekti i zajedničke aktivnosti provedene u 2013. Premda Zelena Istra spada u zagovaračke udruge koje ukazuju na propuste u djelovanju javne uprave na provedbi okolišnog zakonodavstva ili održivog razvoja općenito, suradnju s tijelima javne uprave smatramo važnom za ostvarivanje ciljeva zaštite okoliša i prirode. Stoga zahvaljujemo svima koji su shvatili da je kritika konstruktivna i ponudili suradnju. Zahvaljujemo i svim medijima i novinarima i novinarkama koji su tijekom 2013. prenosili informacije o aktivnostima Zelene Istre i time doprinijeli ostvarivanju naših ciljeva.

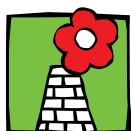

Izveštaj o radu Zelene Istre
za 2013. godinu
Izveštaj pripremili:
Dušica Radojčić
Ivan Divković
Rudija Pavličević
Ivica Petrinić
Irena Burba

Grafičko oblikovanje:
Mrkli Mrak, Pula
Svibanj, 2014.

Zahvaljujemo Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnoga društva na financiranju grafičkog oblikovanja Izveštaja.

zelena istra

Zelena Istra
Gajeva 3
52100 Pula
www.zelena-istra.hr
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
T & F: 052 506 065
www.facebook.com/UdrugaZelenaIstra

